

Karl Öhlander
Kansli- och utvecklingschef
Utvecklingsstaben
08-581 692 14
Karl.ohlander@upplands-bro.se

Datum
2016-01-03

Vår beteckning
KS 16/0396

Ju2016/07760/L6

Finansdepartementet

SOU 2016:71, Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten Remissyttrande

Upplands-Bro kommuns valnämnds synpunkter

Upplands-Bro kommuns valnämnd väljer att inte lämna några synpunkter på utredningens förslag rörande snabbare och effektivare omval. Däremot lämnas synpunkter på förslaget rörande ökat skydd för valhemligheten.

Höga kostnader för utbyte av valskärmar

I utredningen förs ett resonemang om de ökade kostnader ett utbyte av alla valskärmar kommer att medföra och de upphandlingar som behöver genomföras.

Valnämnden ser att de kostnadsökningar förslaget medför för kommunerna underskattas av utredningen. Skärmarna ska upphandlas och även om detta samordnas med andra kommuner är det betydande kostnader. För Upplands-Bro kommun med nuvarande 14 vallokaler med i genomsnitt sex skärmar per lokal handlar det om ett byte av 84 skärmar. Med utredningens uppskattade kostnad per skärm medför detta ökade kostnader för kommunen med 504 tkr. Tyngre och större skärmar medför också andra krav på lagerlokaler och logistik kopplat till flytt och möblering. Även detta kommer att medföra ökade kostnader för kommunen.

Valnämnden anser även att utredningen underskattar behovet av vallokalernas utformning för att möblera med de nya valskärmarna. Redan idag finns det utrymmesbrist i flera av kommunens vallokaler och de nya skärmarna kommer att medföra att vissa lokaler inte kommer att kunna fungera som vallokaler om kraven på tillgänglighet ska kunna upprätthållas.

Utredningen belyser behovet av att det statliga valanslaget höjs för att kompensera kommunerna för de ökade kostnaderna. Valnämnden ser däremot en stor risk i att kostnaderna kommer att underskattas. Det finns dessutom stora svårigheter i att ta fram ett rättvist fördelningssystem på grund av kommunernas väldigt olika förutsättningar. Tydligast är detta när det gäller lokalbrist och lokalkostnader.

Ökat behov av röstmottagare

För att kunna upprätthålla ordningen bland valsedlarna i vallokalen när dessa placeras bakom varje skärm, krävs en ökad bemanning. Redan med nuvarande system för valsedelshantering är det ibland svårt för röstmottagarna att ha full uppsikt över valsedlarna.

För att klara uppgiften att ha full kontroll över vallokalen bedömer utredningen att det skulle behövas två ytterligare personer per vallokal. För Upplands-Bro skulle detta innebära 28 ytterligare röstmottagare.

Utredningen tar höjd för denna kostnad, men kommenterar inte de svårigheter som finns att bemanna dessa uppdrag. Redan idag är det omfattande bemanningsarbete att hitta lämpliga kandidater som röstmottagare, särskilt svårt är det när det gäller att hitta kandidater till förtidsröstningslokalerna där det krävs mer långvarig bemanning.

Valnämnden ser här en tydlig risk med att det kommer att bli stora svårigheter att uppnå och säkerställa en trygg bemanning i vallokalerna.

Risk för manipulation

Vid förra allmänna valet fanns tydlig misstanke om att det förekom manipulation av valsedlar och valsedelsställ. Bland annat misstänktes det att partiernas sedlar medvetet sammanblandades för att förvirra väljare. Det förekom också att vissa partiers valsedlar helt togs bort av personer som ville störa valprocessen. Även med ökad bemanning och kontroll av valsedlar mellan varje väljare, finns det med det föreslagna systemet ökad risk för att manipulation kan påverka väljaren.

Risk för köbildning

Med nuvarande system och en effektiv hantering i lokalerna har köerna kunnat minimeras vid kommunens vallokaler. Ökad kontroll av valsedlarna bakom valskrämarna mellan varje väljare kommer att innebära ökade väntetider för att gå bakom skärmen och rösta. Detta kommer med stor sannolikhet att innebära risk för köbildning till lokalen. Erfarenheter från andra länder visar att köbildning kan medföra att vissa väljare väljer att avstå från att rösta, något som kan få stora demokratikonsekvenser.

Bengt Johansson (S)

Valnämndens ordförande